

Genomgång av Högskoleverkets utvärderingar inom humanioraämnen 2008/2009 Fredrik Andersson

Bakgrund

Högskoleverket initierade för perioden 2007-2012 ett nytt och delvis annorlunda system för ämnesutvärderingar, vilken tillämpades på en rad utbildningar inom humaniora. Systemet baseras på att lärosätena lämnar in en självvärdering som bland annat innehåller statistiska uppgifter och webenkäter. Dessa dokument granskas av en bedömargrupp, vars granskning sedan ligger till grund för ett beslut om Högskoleverket ska gå vidare med en fördjupad granskning av några av de granskade utbildningarna.

I november 2008 antog SUHF:s Förbunds församling en rapport från en arbetsgrupp inom Förbundet, som gjort en genomlysning av Högskoleverkets utvärderingar.¹ Arbetsgruppen konstaterade vissa brister i metodik och genomförande av utbildningsutvärderingarna. När de första utvärderingarna i den nya cykeln genomförts, samtidigt som utvärderingssystemet i sin helhet ses över, är det därför påkallat att undersöka i vilken grad det nya utvärderingssystemet uppvisar liknande brister. Det finns också ett tänkbart behov inom SUHF att systematiskt följa upp kvalitetsgranskningarna, inte minst för att få en översyn av kvalitetsarbetet inom sektorn, och internt utveckla rutiner för hanteringen av utvärderingarna.

Uppläggning

Rapporten består huvudsakligen av en tabellsammanställning av de olika nyckeltalen sammanställs för varje utvärdering. Till varje utvärdering kommer också en översiktlig summering av de kommentarer bedömargruppen respektive Högskoleverket gjort. I tabellform redovisas även bedömargruppens sammansättning. Till detta fogas denna summering av några observationer som man kan dra utifrån den gjorda sammanställningen om kriterier och metodfrågor, rimligheter i urvalet av fördjupade miljöer samt bedömargruppen och dess sammansättning.

Kriterier och metodfrågor

---

¹ Slutsatserna från genomlysningen inkluderar bl a:

- Typen av utvärderingar som användes 2001-2006 bör återkomma eftersom det lär lärosätena mer om sin egen verksamhet än de sk förenklade självvärderingarna.
- HSV:s utvärderingsprocess måste bli mer genomskinlig för att få en ökad legitimitet. Arbetet med och den bearbetning som sker av bedömarnas rapport måste tydliggöras. I HSV:s slutsatser och rekommendationer måste det på ett tydligt sätt framgå hur man tillämpat de kriterier och aspekter man har att följa, och på vilka grunder man når resultatet.
- Kriterierna som används för bedömningen av utbildningen skall vara väl kända på förhand. Och att det finns en tydlig gräns för vad som är "godkänt" vid examensprövningar.
- Statistiken som används måste vara kvalitetssäkrad, samordnad med SCB och rimlig (t ex att inte begära in timtid fem år tillbaka i tiden).
- Utvärderingarna bör lägga större vikt på resultaten av utvärderingen snarare än förutsättningar och processer.
- Det är viktigt att HSV håller sig till sitt uppdrag att bedöma kvaliteten på utbildningarna och inte börjar anlägga synpunkter som går utanför detta uppdrag.

Kriterier – transparens och konsekvens

Frågan om kriterierna för utvärderingarna tillämpas konsekvent är svår att besvara, eftersom kriterierna i princip inte redovisas, annat än mellan raderna. Man kan se att det finns vissa bedömningskriterier som återkommer, som att två tillsvidareanställda lärare är någon form av grundnivå för en stabil bemanning inom ett ämne. Detta markeras av bedömargrupperna med skrivningar i stil med att "två disputerade torde vara standard".

Kriterierna tillämpas till viss del konsekvent om man ser på de rent kvantitativa bedömningarna. De nyckeltal som, utpekats är i allmänhet de som är "sämst", vilket man kan se om man i bilagorna jämför nyckeltalen för de underkända utbildningarna. Men detta gäller långt ifrån fullt ut, framför allt inte om man jämför mellan olika utvärderingar där det kan spreta en del mellan vad som blir och inte blir godkänt i en utbildning.

När det gäller de kvalitativa aspekterna är det svårare att se om de tillämpas konsekvent eftersom de kvalitativa kriterierna ytterst sällan redovisas. Dock är det inte alltid samma kvalitativa aspekter som tyngdvikten läggs på. I somliga fall spelar inomvetenskapliga kriterier, som ämnesinnehåll och kanon roll, i andra fall kan mer generella frågor, som pedagogiskt upplägg eller genusperspektiv, få stort utrymme i bedömargruppens utlåtande.

Ett kriterium som tydligt skrivs ut i en utvärdering, Kulturvård och ABM, är att även universiteten och högskolor med vetenskapsområde skall uppfylla de krav som ställs på högskolor utan vetenskapsområde när de skall ges rätt att utfärda masterexamen. Emellertid är det ett resonemang som endast är klart utskrivet i den utvärderingen, vilket gör att det inte går att bedöma om det är ett kriterium som använts mer generellt.

Ett exempel på viss brist på konsekvens i de kvalitativa bedömningarna finns i utvärderingen av historieutbildningarna, där bedömargruppen gör ett tydligt normativt utfall mot en specifik examinationsform, nämligen hemtentamina, vilken ses som en rättsosäker examinationsform. Samtidigt kritiserar man utbildningar som har ett sidantal i kurslitteraturen som ligger under vad man anser vara en riksnorm. Sådana synpunkter på det högskolepedagogiska upplägget görs sällan i de övriga utbildningarna, och när det görs blir ofta resultatet det diametralt motsatta. I utvärderingarna i kulturvetenskap kritiseras inte användningen av hemtentamina alls, och i arkeologitvärderingen framhålls det tvärtom som positivt när lärosäten provar nya examinationsformer vid sidan av salstentamina.

Det är således svårt vid en jämförelse mellan utbildningarna att se om bedömningen av kvalitativa data är likvärdiga eller jämförbara. Dock kan man med en del undantag inte heller se några dramatiska skillnader, i de fall man bedömer samma saker. Den största skillnaden ligger snarast i vilka faktorer som bedömargrupperna väljer att fokusera på.

Metodredovisning

Förutom en inledande gemensam text om grundprinciperna för utvärderingssystemet saknas det i stort sett en utförlig redovisning för den metod som använts, vilket gör det svårt att bedöma rimligheten i slutsatserna. Det saknas en diskussion om det insamlade materialets reliabilitet och validitet eller andra kvalitetsaspekter på data. På samma sätt finns ingen diskussion huruvida uppgifterna mäter det de säger sig mäta, dock är det snarast en följd av förutsättningarna för utvärderingscykeln, där förutsättningar för verksamheten jämförs med vissa enkla nyckeltal.

Dock saknas det i flertalet av de granskade redovisningarna en metodbeskrivning av hur de kvalitativa aspekterna bearbetas, eller hur dessa relateras till de kvantitativa aspekterna. Inte heller finns det mer än i undantagsfall någon genomgång kring metoden för de utsända webenkäterna.

Redogörelse saknas i allmänhet för urval av respondenter, bortfallsredovisning eller bortfallsanalys eller ens enkäten själv saknas helt eller delvis i texten.

Ytterligare ett problem är att urvalet av utbildningar delvis haltar eftersom inte alla jämförbara utbildningar kommer med. Lunds universitets utbildning i ABM, som är en av de största, kommer inte med i denna utvärderingsomgång för att den i Lund ligger under kulturvetenskaper och därför kommer med i den utvärderingen. Det gäller även för antikens kultur och samhällsliv, som för Lunds del utvärderas i samband med arkeologitvärderingen, även om det finns ett överlapp i bedömargruppen. Varför man i det fallet, men inte i andra, tar hänsyn till intern organisatorisk tillhörighet och inte innehållet i utbildningen framgår inte. Det gör att båda de genomförda utvärderingarna får problem med jämförelsen, samtidigt som Lunds ABM-utbildning kommer att jämföras på andra premisser än de andra och av en annan grupp. Möjligen finns ett liknande förhållande inom forskarutbildningen där teknikhistoria på KTH utvärderas som idéhistoria, men på Luleå tekniska universitet som historia. Hur man framgent säkerställer att alla utbildningar verkligen kommer att utvärderas, och jämföras med likartade utbildningar, kan vara en viktig fråga att följa upp.

Slutligen finns det en skillnad i hur utvärderingarna relaterar till tidigare utvärderingar. Somliga bedömargrupper har i mycket utgått från den tidigare utvärderingen, och snarast gjort en uppföljning av föregående utvärdering. Detta i allmänhet i samband med att det funnits ett stort överlapp mellan den äldre och den nyare bedömargruppen. Andra utvärderingar har däremot knappast alls berört föregående utvärderingar. Denna skillnad i angreppssätt har fått konsekvenser för angreppssätt och argumentation kring utvärderingen, vilket också möjligtvis påverkat utfallet.

Källmaterialet

Källmaterialet består av inrapporterade nyckeltal, webbenkäter och uppgifter om kursinnehåll, som t ex undervisningstid och litteraturlistor. Dock finns, som konstaterat ovan, ingen diskussion om kvaliteten på dessa data. Utifrån bedömargruppernas skrivningar går det heller inte att avgöra i vilken mån bedömargrupperna själva bedömt datakvaliteten eller tagit hänsyn till detta. Istället kommenterar man i somliga fall att man "är beroende av" det insända materialet för sina bedömningar. Oroande att man i andra bedömargrupper, som i t ex etnologi inte alls kommenterar kvaliteten på materialet.

Redan vid en översiktlig granskning kan man dock konstatera att det finns en rad problem med datamaterialet, vilket delvis påverkar bedömningen i och med att bedömargruppens utlåtande är helt avhängigt av det material som levereras in. I utvärderingen i idéhistoria så har ett lärosäte inte levererat material alls (Lund), medan ett annat fall så har uppenbarligen uppgifterna från ett annat lärosäte kommit in sent och först efter påtryckningar (Umeå). Det gör att man också kan fråga sig om kvaliteten på de uppgifter som rapporteras in från lärosätena, speciellt på grundval av de indikationer om problem som bland annat kommit fram i genomlysningen av Högskoleverkets utvärderingar.

För det finns underligheter i siffermaterialet, som tyvärr inte kommenteras av bedömargrupperna. Dels rena tryckfel (som att det på ett redovisas arbetstid fast noll individer uppges arbeta). På ett generellt plan kan man undra hur de detaljerade uppgifterna om tjänstgöringsgrad – ända ned på tvådecimalsnivå – tillkommit och räknats fram. Det speciellt som heltidsekvivalenterna ibland blir så små att man kan undra i vilken mån de överensstämmer med verkligheten (i något fall nere på tvådecimalsnivån 0,0X d v s ett par timmar i veckan). För att ta ett exempel så kan man i idéhistorieutvärderingen finns det underligheter som antingen är fel eller som behöver kommenteras, t ex som att man på Stockholms universitet har 1 professor som är aktiv på 100% i

grundutbildningen, vilket motsvarar nästan 1/3 av den totala mängden fast anställda heltidsekvivalenter i utbildningen på grund och avancerad nivå. Umeås idéhistoriska miljö ser också underlig ut med 12 personer som delar 1,1 heltidsekvivalent på grund och avancerad nivå och 8 personer som delar 0,19 heltidsekvivalent, vilket får en att undra om man verkligen sammanställt siffrorna på samma sätt. Tabellmaterialet är överlag ibland slarvigt korrekturläst, vilket syns vid en sammanräkning. Ibland finns det t o m uppenbara fel, som att antalet lärare redovisas men de undervisar noll timmar, eller vice versa.

Ytterligare en faktor som skiljer grupperna åt är om man tar man hänsyn till att Bolognifieringen gjort att fler tagit ut examen, vilket påverkar ett flertal nyckeltal. I ett fall, bibliotekarietutbildningen i Uppsala kommenteras detta, men även i andra fall kan man ana att siffrorna för 2007 delvis påverkas av en Bologna-effekt. Samtidigt kritiseras hög genomströmning i historietutvärderingen och framhålls som en möjlig indikator på låga krav.

Slutligen finns det en markerad skillnad mellan vilka delar av materialet som bedömargrupperna använder sig av för att nå sina slutsatser. Ytterligare en sak som försvårar jämförelse är att de olika bedömargrupperna använder sig av det tillgängliga materialet på olika sätt. Vissa använder sig enbart av självvärderingarna och nyckeltalen, medan andra även använder sig av de enkäter som gått ut till studenter och doktorander. Vissa utvärderingar gör också mer diakrona analyser, medan andra, åtminstone i de resonemang som förs, gör en nedslagsanalys i det sista året (2007). I en del fall omsätts timtiden till utbildningssituationen, t ex i fallet filosofi där man ser vad tid det blir över efter att man räknat av timmar i sal och handledningstid. I andra fall görs inte detta. Olika grupper drar också olika stora växlar på de insända litteraturlistorna, och framför allt så använder man dem på olika sätt. Teologiutvärderingen ser t ex på genusrelevansen i listorna, medan andra bedömer andra faktorer av ämnesrelevans, medan man i ytterligare andra fall bara ser om litteraturen är högskolemässig eller inte, alternativt lägger tyngdpunkten på kvalitativa analyser.

Där t ex utvärderingen av idéhistoria använder sig av, eller åtminstone kommenterar, sådant som mängden undervisningstid och enkätmaterial, så kommer nästan inget av det med i andra utvärderingar, åtminstone inte från vad man kan läsa ut i texten. Det förstärker ett intryck av att bedömargrupperna inte fått tydliga instruktioner om hur materialet ska hanteras, alternativt att kvaliteten på det var så lågt att det inte var användbart.

Kommentarer till urvalen av fördjupningsmiljöer

Antikens samhällsliv och egyptologi

I denna utvärdering, som samtliga omfattade små utbildningar inom humaniora, kom alla miljöer utom en att bli föremål för fördjupad granskning. Den utbildning som klarade sig undan är den i sammanhanget relativt största, Antikens kultur- och samhällsliv på Stockholms universitet. Dock kan man invända att den inte är så pass markant mycket bättre än de andra, t ex när man ser på andelen tillsvidareanställda eller prestationsgraden, att man inte hade kunnat tänka sig att även ta med den utbildningen, för att ta ett samlat grepp på utbildningarna, vilka har gemensamma problem. Sedan får utvärderingen problem med perspektiv och jämförbarhet, på grund av att en av de största utbildningarna, den i Lund, inte jämförs med de andra, utan i stället som en del i arkeologiutvärderingen.

Antropologi

I utvärderingen av antropologiämnen blev endast Socialantropologi vid Linköpings universitet föremål för fördjupad granskning med motivering att man är en liten och sårbar miljö med liten tid för egen forskning. Formuleringen av Högskoleverkets omdöme om Linköpingsutbildningen

kommer från bedömargruppens rapport. Dock konstaterar bedömargruppen även att lärarkapaciteten och kompetensen är väl i nivå med de andra granskade utbildningarna, och att forskningsproduktiviteten ändå är god på institutionen, vilket Verket dock inte tagit fasta på. Samtidigt kan man se att socialantropologin på Högskolan Dalarna får liknande kritik, har liknande nyckeltal, och på grund av bemanningssituationen inte har tid att ta beviljade medel i anspråk. Detta noteras av Verket, men som inte finner orsak att göra en fördjupad bedömning. Inte heller bedömer man utbildningen i Lund, som också är relativt liten med en stor del visstidsanställda, som sårbar på samma sätt.

Arkeologi

I denna utvärdering är urvalet av granskningsmiljöer logiskt utifrån nyckeltal och Expertgruppens bedömningar. Lärosäten där nyckeltalen är exceptionella och bedömarna påpekat allvarliga brister blir också föremål för den fördjupade granskningen. Man kan dock konstatera att i flera fall kritiserar självvärderingen av bedömargrupperna, som bland annat säger att det utifrån dem är svårt att göra rättvisande bedömningar av utbildningarna. Till skillnad från andra utvärderingar föranleder detta dock inte Högskoleverket att besluta om fördjupad granskning av dessa utbildningar.

Arkivvetenskap Biblioteks- och informationsvetenskap Museologi

Här är valet av fördjupningsmiljöer i stort sett logiskt utom på en punkt. Alla de utvalda ämnena fick kritik i Expertrapporten och i Högskoleverkets kommentarer och är också små och sårbara miljöer. Emellertid haltar utvärderingen på att ABM-utbildningarna i Lund inte utvärderas i denna omgång, vilket försvårar jämförbarheten. Verket riktar hårdast kritik mot de utbildningar där man menar att lärosätena haft för låga krav för inrättandet av masterprogram, vilka ligger under de som krävs för erhållande av examinationsrätt på lärosäten utan vetenskapsområde. Inte heller i denna utvärdering får genusfrågorna något större utrymme eller kommentarer från Verket. Något anmärkningsvärt är även att biblioteksutbildningen i Växjö, som får viss kritik i av bedömargruppen, och där Verket själv kommenterar att graden av disputerade är oroväckande låg, får godkänt. Den utbildningen är i jämförelse med de andra inom ABM-området relativt stark, men relativt svag om man enbart jämför med andra biblioteks- och informationsvetenskapsutbildningar.

Etnologi

Bedömargruppens rapport är vagt och snällt skriven, och kommer inte med någon hårdare kritik mot någon av utbildningarna. Det reflekteras i sin tur i att Högskoleverket inte heller kommer med någon direkt riktad kritik mot någon utbildning eller fattar något beslut om fördjupad granskning. Samtidigt finns det utbildningar där nyckeltalen indikerar på låga prestationsgrader, låg lärarkapacitet och kompetens, vilka skulle motivera en fördjupad granskning.

Filosofi

Noterbart här är bland annat att mer än hälften av utbildningarna underkänns. Det är framför allt de små miljöerna som drabbas. I stort sett följer Högskoleverkets beslut logiskt på expertgruppens kommentarer, men man är ändå inte riktigt konsekvent. Exempelvis får två utbildningar (Umeå och Logik i Göteborg) påpekanden om nyckeltalet handledarkapacitet, som är en kategori som inte finns klart utskrivet eller definierat i det tillgängliga materialet. Bland motiven för att välja ut Umeås filosofiutbildning för fördjupad granskning nämns att man omorganiserar tre tidigare ämnen till ett enda – filosofi. Visserligen anförs även andra skäl för den fördjupade granskningen i Umeå, men det är ändå värt att notera att även teoretisk filosofi i Skövde gör en liknande omorganisering, som expertgruppen riktar en varnande påpekan mot, utan att det enligt Högskoleverket motiverar en granskning.

Historia

Sju miljöer (av 21) blir föremål för fördjupad granskning (av dessa är samtliga förutom Karlstads universitet högskolor). Att miljöerna väljs ut är kanske inte konstigt, men det finns en del inkonsekvenser. Högskoleverket anför i flera fall den låga andelen tillsvidareanställda lärare som ett skäl till fördjupad granskning. Emellertid har även Stockholms universitet har detta problem, där det även finns andra nyckeltal, som lärarkompetens, som skulle motivera fördjupad granskning. Som skäl för granskningen av Högskolorna i Kristianstad, Kalmar och Jönköping anføres att de har haft en för hög, snarare än för låg, prestationsgrad. Den motiveringen syns inte i andra utvärderingar, trots att liknande fenomen syns även där. För Högskolan i Kalmars del anføres bland annat att miljön är liten, men detsamma kan även sägas om bland annat Högskolan i Gävle och Luleå tekniska universitet. En aning mer uppseendeväckande är kanske att man i beslutsmotiveringen konstaterar att sammangäendet i Linnéuniversitetet kommer att förändra förutsättningarna radikalt, men att man trots det väljer att gå vidare med en fördjupad granskning för en miljö med en mycket begränsad livstid. Slutligen motiveras den fördjupade granskningen av Högskolan på Gotland av att självvärderingen inte ger underlag för hur man arbetar med att skapa en akademisk miljö med en stor andel distansutbildning. Det är en parameter som inte tas upp för andra utbildningar som har en stor andel distansstudier, vare sig inom historia i andra utvärderingar. Vad man kan anta att de vill ta upp är den låga genomströmningen och den höga andelen studenter per poäng, men beslutet är inte tydligt i denna fråga.

Idéhistoria

Valet av fördjupningsmiljöer faller på den minsta, (Halmstad), den som klart sticker ut från de andra med bl a synnerlig låg prestationsgrad och låg bemanning i relation till studerandevolymer (Stockholm) samt det lärosäte som inte inkommit med en självvärdering (Lund) jämförbar med de andras och inte lämnat tillräckligt med uppgifter för att göra en detaljerad bedömning.

Vad bedömaregruppen inte tagit i beaktande är t ex könsfördelningen i personalen, där flera lärosäten har en påfallande låg andel kvinnor. Karlstad saknar överhuvudtaget kvinnlig lärarpersonal under 2007, men det skall enligt expertgruppens rapport vara åtgärdat under 2008. KTH har under 10 % av heltidsekvivalenterna lärarpersonal kvinnor, medan t ex Lunds universitet inte har någon kvinnlig personal verksam inom forskarutbildningen.

Kulturvetenskap och barn- och ungdomskultur

Urvalet av utbildningar till fördjupad granskning följer i stort sett logiskt på nyckeltalen och bedömaregruppens rapport. De svagaste nyckeltalen samt den utbildning som inte lämnat in ett fullgott underlag blir också utvalda för granskning. Samtidigt blir det flesta utbildningar utsatta för kritik från Högskoleverket, vilket gör att det inte är helt glasklart var gränserna gått. Man kan även notera att Högskoleverket konstaterar att kulturpedagogiken på Högskolan i Gävle skulle ha blivit föremål för fördjupad granskning om den inte lagts ned. Om den fördjupade granskningen genomförts, hade man sett att liknande utbildningar genomförs på högskolan, men under delvis andra beteckningar och med annat upplägg.

Teologi

Vad som vid första påseende väcker uppmärksamhet är den påfallande stora mängden utbildningar som väljs ut för fördjupad granskning. Endast Religionsvetenskap på Högskolan Dalarna står i beslutet som en utbildning som inte väljs ut för fördjupad granskning. Vad som dock är ännu mer uppseendeväckande om man läser beslutet noggrant är att några utbildningar inte finns med i beslutet alls. Till att börja med så granskas teologiutbildningen på Ersta Sköndal Högskola, utan att utbildningen eller lärosätet över huvud taget omnämns i beslutet. Bland utbildningarna grund- och avancerad nivå på Uppsala universitet så pekas i beslutet specifikt

utbildningen i Tros- och livsåskådningsvetenskap ut för granskning i Verkets beslut, men ingenting sägs om de andra fyra utbildningarna på samma nivå i Uppsala (vilka samtliga fått goda omdömen av experterna). Det är oklart om det skall tolkas som att de klarar sig från fördjupad granskning, eller om de kommer med i granskningen av Tros- och livsåskådningsvetenskap, som ligger på samma institution, eller om de helt enkelt glömts bort i hanteringen.

Slutligen är inte beslutet att inte utsätta religionsvetenskapen i Högskolan Dalarna för granskning helt logisk, eftersom den utbildningen visserligen fick goda omdömen av bedömargruppen, men uppvisar samtidigt nyckeltal som inte imponerar i alla led. Både lärarkapaciteten och lärarkompetensen är relativt höga och samma sak gäller för andelen disputerade och prestationsgraden som är relativt låg. Utbildningen är relativt bra jämfört med de andra teologiska utbildningarna, men inte på något sätt bäst, och i en jämförelse med andra utvärderingar är värdena tvärtom inte alls särskilt framstående.

Noterbart är att den hårda kritik som riktades mot de pastoralteologiska inslagen av bedömargruppen och i Högskoleverkets kommentarer i rapporten, inte återkommer i beslutsmotiveringarna för granskningarna på enskilda utbildningar.

Bedömargruppen och Högskoleverket

Högskoleverkets bedömningar i relation till bedömningsgruppens arbete

Så vitt det går att bedöma så går inte Högskoleverket i något fall emot bedömargruppens slutsatser på så sätt att verket inte riktar egen kritik mot en utbildning som inte tidigare lyfts av bedömargruppen. Dock gör man alltid ett urval i vilka delar av kritiken som man låter ligga till grund för ett urval till fördjupad granskning, och låter också bli att använda en del kritik som bedömargrupperna framför. Det finns således en avsaknad av synbar egen granskning eller bedömning från Högskoleverkets sida av bedömargruppernas arbete.

Bedömargruppens sammansättning och studentdeltagandet

I bilaga finns en sammanställning av de bedömargrupper som bemannat de studerade utvärderingarna. Det saknas enhetlighet både i om bedömargruppen deltagit i den tidigare utvärderingen och om man bedömer sina egna lärosäten. Det är oklart i vilken grad den förstnämnda faktorn fått en reell inverkan på rapporterna, men där man i vissa utvärderingar tydligt ser den nya utvärderingen som en uppföljning av den föregående, så berörs de inte alls i andra, vilket gör måttstockarna annorlunda. Det går heller inte att bedöma om bedömarna ser på det egna lärosätet eller inte har någon reell effekt, men man borde åtminstone fundera på en mer enhetlig hantering av frågan. Slutligen kan man konstatera att, precis som studenterna gjorde i SUHF:s granskningsrapport, att bedömargruppen är rätt ålderstigen, och i påfallande många fall bestående av emeriti. Möjligen påverkar det utfallet i de fall där man diskuterar normativa frågor kring ämnets kanon, pedagogiska upplägg och liknande.

I ingen av bedömargrupperna finns studentdeltagare. Det är måhända beklagligt, särskilt som studentperspektivet gett ett mer aktuellt perspektiv av hur undervisningen mottas och hur det pedagogiska upplägget av utbildningen påverkar kvaliteten.

Sammanfattande kommentarer

Utifrån denna genomgång kan man sammanfattningsvis komma med några avslutande kommentarer. Uppenbart är att det finns ett behov av den kvalitetssäkring av utvärderingsmetoden som nu sker sedan man stoppat den pågående utvärderingsrundan. Många av de brister som påpekades i SUHF:s rapport gäller även för den nya utvärderingsomgången,

även om det bör påpekas att rapporterna i princip tagits fram innan den rapporten offentliggjordes.

En sak som kan behöva ses över är instruktionerna till bedömaregrupperna så man får en större enhetlighet mellan olika utvärderingar i vilka faktorer man ser på. I detta ingår att Höskoleverket möjligen tar ett större ansvar att själva tolka och granska rapporterna, eller att man ger tydligare mallar och instruktioner till bedömaregrupperna. Som det är nu saknas t o m en enhetlighet i formatmallen för de olika utvärderingarna.

Ändra ambitionen att få den lättläst till att även ta med sådant som underlättar genomsynligheten i bedömningen, som en metod och källdiskussion. Det är även av nöden för att utvärderingarnas resultat ska bli legitima, och för att dess resultat faktiskt ska komma till nytta för lärosätenas utvecklingsarbete.